

Sygn. akt III A Ua 340/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Ciuraszkiewicz
Sędziowie:	SSA Danuta Rychlik-Dobrowolska (spr.) SSO del. Ireneusz Lejczak
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku A. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o umorzenie należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 13 grudnia 2011 r. sygn. akt VIII U 2104/11

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że odwołanie oddala.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu uwzględnił odwołanie wnioskodawczyni A. I. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 23 sierpnia 2011 r. i umorzył należności wnioskodawczyni wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego za okres od maja 1995 r. do grudnia 1997 r. w kwocie 4.243,35 zł.

Powyższe orzeczenie oparł Sąd na ustalonym stanie faktycznym:

Wnioskodawczyni odwołała się od decyzji strony pozwanej - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W., którą odmówiono jej umorzenia obciążających ją należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego za okres od 1995 r. do 1997 r. w kwocie 4.243,35 zł.

W uzasadnieniu odwołania wnioskodawczyni podniosła, że strona pozwana domaga się od niej zwrotu wymienionych należności, których nie jest w stanie spłacić z uwagi na ciężką sytuację materialną i rodzinną.

Wnioskodawczyni nie pozostaje w stałym zatrudnieniu od 1999 r., pracę podejmuje sporadycznie nie ma nikogo na utrzymaniu, synowie są dorośli. Wnioskodawczyni w związku z wypadkiem, jakiemu uległa w 2009 r., miała ustalony umiarkowany stopień niepełnosprawności na zamknięty okres od 14 stycznia 2010 r. do 31 lipca 2011 r. i z tego tytułu otrzymywała stałą zapomogę. Wnioskodawczyni jest wdową, mieszka wraz synem i synową zmarłego męża, w mieszkaniu, które odziedziczyła w 7/18 części. Poza sporem jest fakt, że wnioskodawczyni nie płaciła alimentów na rzecz synów T. i M. P., które zostały wypłacone z funduszu.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy we Wrocławiu uznał, że odwołanie wnioskodawczyni zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji uznał, że zachodzą podstawy do umorzenia należności alimentacyjnych wnioskodawczyni.

Powołując się na art. 68 ust. 1 ustawy z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych, który stanowi, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. Uznając, że wnioskodawczyni nie płaciła alimentów, to - zdaniem Sądu I instancji - należności z tego tytułu uległy przedawnieniu. Sąd I instancji uznał, że zastosowanie ma tutaj art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998 r., zgodnie z którym należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Zgodnie z ust. 5b artykułu 24 bieg przedawnienia zostaje zawieszony od dnia podjęcia pierwszej czynności zamierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego. Zdaniem Sądu, strona pozwana nie udowodniła przerwania biegu przedawnienia.

Od powyższego wyroku apelację wniosła strona pozwana.

Zaskarżyła wyrok w całości, zarzucając:

- 1) dokonanie ustaleń sprzecznych ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym przez przyjęcie, że należności z funduszu uległy przedawnieniu, gdy z akt sprawy wynika, że przeciwko wnioskodawczyni prowadzona jest egzekucja komornicza,
- 2) naruszenie przepisów prawa materialnego w szczególności art. 68 ust. 1 w związku z art. 63 ust.3 i 4 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych przez zwolnienie wnioskodawczyni A. I. od obowiązku zwrotu kwoty 4.243,35 zł z tytułu wypłaty świadczeń Funduszu Alimentacyjnego na rzecz T. i M. P., gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, żeby sytuacja rodzinna lub materialna uzasadniała zwolnienie wnioskodawczyni od zwrotu wskazanej kwoty,
- 3) naruszenie przepisów prawa procesowego przez błędną ocenę mocy i wiarygodności materiału dowodowego mającą wpływ na rozstrzygnięcie w sprawie.

Wskazując na powyższe podstawy apelacji strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, przyznanie lub uchylenie wyroku w całości i ponowne jego rozpatrzenie.

Zdaniem strony pozwanej, Sąd I instancji niesłusznie zwolnił wnioskodawczynię od obowiązku zwrotu kwoty 4.243,35 zł. Postępowanie dowodowe nie wykazało, aby zachodziły przyczyny uzasadniające umorzenie należności. Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych, umorzenie należności nastąpić może tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której

jest prowadzona egzekucja alimentów. Taka sytuacja u wnioskodawczynie nie zachodzi. Wnioskodawczynie nie ma stałej pracy, zatrudnia się dorywczo, nie ma uzasadnionych obiektywnych podstaw zdrowotnych lub rodzinnych uniemożliwiających podjęcie zatrudnienia.

Również nie zasadne jest ustalenie Sądu, że nastąpiło przedawnienie egzekwowania należności funduszu wobec wnioskodawczynie. Przeciwnie wnioskodawczynie prowadzona jest egzekucja komornicza o zaspokojenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego, postępowanie komornicze prowadzone jest w sprawie Kmp187 /97.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej jest zasadna.

Spornym w sprawie jest czy istnieją przesłanki określone w art. 68 ust. 1 ustawy z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych uzasadniająca umorzenie należności na rzecz funduszu.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu. Z przytoczonego wyżej przepisu wynika, zatem, że tylko szczególnie uzasadnione sytuacje pozwalają na umorzenie należności. Szczególnie uzasadnione, to znaczy wyjątkowe, losowe, które ze względów zdrowotnych lub rodzinnych tak obciążają budżet zobowiązanego, że nie pozwalają na uregulowanie należności.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko strony pozwanej, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie pozwala stwierdzić, że taka szczególna sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje. Wnioskodawczynie urodzona w (...) r., z zawodu jest rzeźnikiem, nie pracuje od 1999 r., zatrudnia się dorywczo.

Z dostarczonej dokumentacji lekarskiej nie wynika, aby stan zdrowia apelującej uniemożliwił jej podjęcie pracy, nie ma stwierdzonej niezdolności do pracy, zaś niepełnosprawność ustaloną miała na okres zamknięty. Od 14 stycznia 2010 r. do 31 lipca 2011 r. miała ustalony umiarkowany stopień niepełnosprawności z uwagi na wypadek, w którym doznała (...) (według wnioskodawczynie została potrącona przez samochód) i otrzymywała wówczas stałą zapomogę w wysokości 440,- zł oraz zapomogi docelowe.

Zdaniem Sądu, nie ma przeszkód, by wnioskodawczynie po dołożeniu należytej staranności obecnie lub w najbliższej przyszłości podjęła zatrudnienie i spłacała zaległości. Jak wyżej Sąd podniósł, umorzenie zaległych należności zastrzeżone jest dla sytuacji szczególnie drastycznych, gdy ze względu na wiek, stan zdrowia, inne względy społeczne oraz znikome źródło przychodów na utrzymanie, niemożliwe jest wywiązanie się ze zobowiązania wobec likwidowanego funduszu.

Natomiast niezrozumiałe jest stanowisko Sądu I instancji, który uzasadniając swoje stanowisko w przedmiocie umorzenia należności uznał, że uległy one umorzeniu, powołując się na art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998 r., zgodnie z którym należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Jak wynika z akt sprawy w stosunku do wnioskodawczynie prowadzona jest egzekucja komornicza, a zgodnie z art. 67 ustawy z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych, egzekucję należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu prowadzi się, aż do ich zaspokojenia.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu Okręgowego i na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i odwołanie wnioskodawczynie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oddalił.